

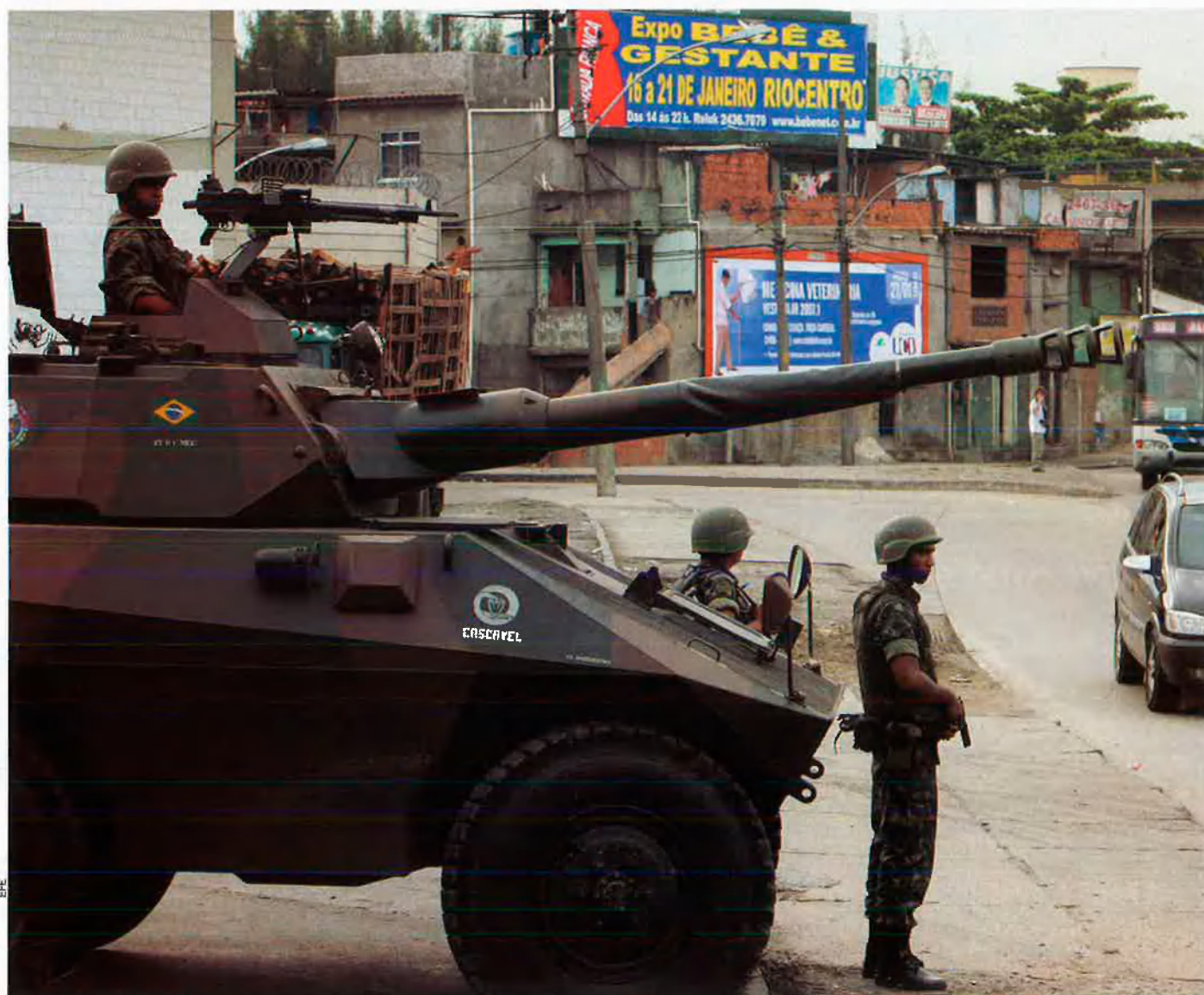
Lescenari podria semblar de guerra: des de mitjan mes de gener l'anomenat corredor turístic de Rio de Janeiro, la Linha Vermelha, que uneix l'Aeroport Internacional a la Zona Sud (on es concentren els barris com Copacabana o Ipanema), és ocupat per la policia militar. Gairebé 300 agents, vestits de camuflatge i repartits en deu bases al llarg del seu trajecte, la custodien dia i nit per evitar el que succeeix des de fa unes setmanes: com que es tracta d'una carretera que passa entre faveles, els autocars i les furgonetes de turistes que arriben a l'aeroport i que per força han d'agafar-la per anar als seus hotels representen un blanc fàcil per als bandits, que sovint paren el trànsit a punta de pistola, amenacen els ocupants i els roben tot el que poden.

Aquest incident va ser la gota que va fer vessar el got: les autoritats es van decidir a protegir la Linha Vermelha per la força de les armes. "És un somni per a

La ciutat brasilera de Rio de Janeiro, a dues setmanes de l'inici del carnaval, pateix una onada de violència que ha causat desenes de morts. El Govern de Lula da Silva no ha dubtat a militaritzar la ciutat i avançar el pla de seguretat de cara als Jocs Panamericans que se celebraran el proper mes de juliol.

Carnaval a punta de pistola

la nostra activitat. És tot el que volfem", va dir el president de l'Associació Brasileira de la Indústria dels Hotels, Alfredo Lopes, quan va conèixer la decisió. "Vejam qui s'atreveix a assaltar-nos ara", diu un taxista, mentre assenyala els militars a banda i banda del corredor turístic, amb les metralladores a punt, allà on els atacs a turistes i els tirotejos entre la policia i els bandits han deixat recentment moltes vegades atemorits

els conductors i han donat mala imatge del país a l'exterior. "A mi ja m'han assaltat vuit vegades, i en dues m'han disparat", diu el taxista, que prefereix l'anonimat, mentre s'assenyala a la zona de l'engonal. "Aquí hi tinc una bala."

Mesures de xoc. La vigilància permanent del corredor turístic és una més de les mesures que ha pres recentment el governador de l'estat, Sergio Cabral Filho, per tractar d'afrontar la darrera onada de violència que ha patit la ciutat i que ha deixat almenys 25 morts i diverses comissaries de policia i autobusos incendiats, uns fets que el president brasiler, Luiz Inácio Lula da Silva, ha qualificat literalment d'"actes terroristes". Una altra d'aquestes mesures, consensuada amb el Govern, va ser l'enviament de l'anomenada Força Nacional de Seguretat, una col·laboració entre cossos federals i regionals composta per 7.800 policies i militars d'elit entrenats

a la capital per dur a terme operacions especials. Es tracta de policies civils i militars de diversos estats, seleccionats entre els millors de cada força. Es va acordar que arribarien durant aquest mes de gener, i que d'aquí al juliol en vindrien més per protegir la celebració dels Jocs Panamericans. Alguns d'ells, uns 200, ja patrollen els límits de l'estat de Rio de Janeiro amb els d'Espirito Santo, Minas Gerais i Sao Paulo per evitar el contraban de drogues i d'armes, l'essència del problema.

A més, per acabar-ho d'adobar, el president brasiler, després d'una reunió amb els ministres i secretaris nacionals implicats en la seguretat del país, va autoritzar l'enviament les forces armades a Rio de Janeiro també durant aquest més de gener. Així, centenars d'homes estan arribant aquests dies a la ciutat per reforçar la vigilància als carrers.

Violència cíclica. Encara que pugui semblar que la violència és cosa de les favelas, de la policia i dels turistes, el fet és que qualsevol persona dels més de 10 milions d'habitants de la Grande Rio hi està exposat. "Jo fins ara no he tingut cap problema, però sóc conscient que si no n'he tingut és només perquè tinc sort", explica Felipe Batalha, un jove advocat. "Conec molta gent que ja ha patit assalts. És una ruleta -afegeix- que li pot tocar a tothom. Sigui quina sigui la seva condició socioeconòmica." Exemple d'això és l'assalt que va patir divendres passat l'ex-Miss Brasil i actual empresària Leila Schuster mentre es dirigia amb cotxe cap al Fashion Rio, el gran esdeveniment de moda.

Malgrat la presència policial i militar cada cop més forta, els carioques sembla que visquin en un estat de resignació, habituats com estan a veure que els atacs dels criminals i les posteriors operacions policials torben cíclicament la seva calma. Aparentment, tot segueix igual: als carrers hi el mateix trànsit de sempre i els bars i les terrasses són igualment plens a vessar, un hàbit típic de la "Cidade Maravilhosa". Alguns, tanmateix, no veuen gens clar que l'arribada de les forces armades contribueixi a calmar els ànims. Per a Paula Dutra, una jove psicòloga carioca que des de fa més de quatre anys treballa donant assistència a les favelas, la presència de l'exèrcit només servirà perquè l'elit

de la zona sud de la ciutat se senti més segura. "La força no és la solució. L'única sortida és fer una veritable política de treball i d'educació." Segons l'opinió d'aquesta experta, els habitants de les favelas prefereixen l'exèrcit a la policia. "Si hi ha l'exèrcit, la policia no puja als morros, i ells saben que quan la policia hi puja hi ha molts morts", matisa. Per a d'altres, en canvi, l'exèrcit és un cos molt més sa que la policia, sovint implicada en pràctiques il·lícites. És el cas de Sebastião Rocha, porter d'un edifici de la zona sud: "Veiem tanta corrupció, i la policia sempre hi està fotuda. En canvi, es difícil veure l'exèrcit implicat en coses així", diu.

Autoprotecció contra els narcos.

Per si fos poca cosa, últimament el conflicte a Rio de Janeiro s'ha estès a un nou actor. Des que les favelas van començar a instal·lar-se i a esgarrapar els morros de la ciutat, la guerra ha tingut dues faccions ben clares: d'una banda, la policia; de l'altra, els narcotraficants i el crim organitzat, dominat a Rio pel famós Comando Vermelho. Però des de fa uns anys, cansats de la poca protecció que els oferia la policia davant la pressió que exercien els narcotraficants, alguns habitants de les favelas van decidir armar-se i crear unes milícies d'autodefensa. Tant és així, que segons dades governamentals, es calcula que ja dominen al voltant de 90 de les 700 favelas que hi ha a la ciutat. En elles, qui dicta la llei són els paramilitars i, al contrari de les favelas "tradicionals", qui no entra són els narcotraficants.

Vist el panorama que els espera, però decidits a no perdre's les excel·lències que ofereix l'antiga capital brasiler, cada cop més turistes es decideixen a contractar escoltes per poder passejar sense per la ciutat, la qual cosa s'està convertint en un negoci que cada any genera uns beneficis de més de 35 milions de reals (25 milions d'euros). "Aquest negoci creix un 20% cada any. És impressionant. Gairebé totes les grans agències de viatge fan servir els nostres serveis", va dir fa uns dies al *Jornal do Brasil* Fernando Crím Câmara, president del Sindicat d'Empreses de Seguretat Privada de Rio de Janeiro.

Jordi Miró
Rio de Janeiro

L'exèrcit patrolla els carrers de Rio de Janeiro per evitar els aldarulls violents en les celebracions del carnaval.

